
Internal audits that affect audit quality of tax auditors in Northeast

Krittakorn Monsuwun^{1*}

¹ Faculty of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand

*Corresponding author: krittakorn.m@snru.ac.th

Received: 31 March 2025; Revised: 29 November 2025; Accepted: 30 January 2026

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationship between the effects of internal auditing and the auditing quality of tax auditors in the Northeastern region. Data were collected from 64 tax auditors in the Northeast by using a questionnaire as a tool. And statistics used in data analysis were basic statistics consisting of percentage, mean and standard deviation. and hypothesis testing statistics consisting of multiple correlation analysis, simple regression analysis, and multiple regression analysis. The research findings were as follows: 1) The tax auditor had opinions about internal audit. Overall and each aspect was at a high level. advice/consultation Reporting of inspection results and independence. 2) The tax auditor has opinions on the audit quality. Overall and each aspect was at a high level, namely the timeliness. Clarity Firmness timeliness integrity and creativity, and 3) the auditor's internal audit. exam practice advice/consultation independence Reporting of inspection results there was a significant correlation and positive impact on the auditor's quality at the 0.05 level.

KEYWORDS

Audit Quality;
Reliability;
Tax Auditor;
Northeast

การตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กฤตกร มั่นสุวรรณ^{1*}

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ	คำสำคัญ
<p>การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กับผลกระทบระหว่างการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 64 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย การวิเคราะห์ความถดถอยผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานสอบ ด้านให้คำแนะนำ/ปรึกษา ด้านการรายงานผลการตรวจสอบ และด้านความเป็นอิสระ 2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความทันกาล ด้านความชัดเจน ด้านความกระชับ ด้านความทันกาล ด้านความสมบูรณ์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ และ 3) การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของของผู้สอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความทันกาล และด้านความสมบูรณ์แบบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05</p>	<p>การตรวจสอบภายใน; คุณภาพการสอบบัญชี; ผู้สอบบัญชีภาษีอากร; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>

บทนำ (Introduction)

ในอดีตการค้าได้มีการขยายตัวมากขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียวและธุรกิจขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีเพื่อประโยชน์แก่เจ้าของกิจการเท่านั้น ปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าของสภาพเศรษฐกิจ และกฎหมายต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจมีการขยายตัวใหญ่มากขึ้น ทำให้การวัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน (ณัฐธิดา จินมอญ, 2559) โดยการบริหารงานในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อการบริหาร ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานต่าง ๆ นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการบริหารงานหลายด้าน ได้แก่ การทุจริตคอร์รัปชัน การขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การสูญเสียทรัพยากรขององค์กรโดยไม่จำเป็น การตรวจสอบภายในจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการทบทวนของผู้บริหารระดับสูงในการเรียนรู้และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระบบขององค์กรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

คุณภาพการสอบบัญชีถือเป็นตัวชี้วัดการทำงานของผู้สอบบัญชีในด้านคุณลักษณะทางการวิชาชีพนั่นเอง ประกอบไปด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพ การประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และการใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการให้กับผู้ใช้รายงานการตรวจสอบและลดความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศที่ใช้เพื่อการ

ตัดสินใจ และเป็นการให้ความเชื่อมั่นว่าการตรวจสอบงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีการแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าจัดทำขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามแม่บทการบัญชี ในการรายงานทางการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาปะพร ศรีจันเพชร, 2556) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร คือ ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีเฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ด้วยการที่ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีจะต้องเป็นบุคคลที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบเป็นอย่างดีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการตรวจสอบในแต่ละด้านรวมถึงต้องมีความถูกต้องและยุติธรรม (ปริญญช ปิ่นกุ่มภีร์ และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์, 2560)

การตรวจสอบภายในเป็นผลลัพธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีถูกต้องครบถ้วนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และรายงานการสอบของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานการตรวจสอบ สามารถวิเคราะห์สรุปผลการตรวจสอบได้ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถดูได้จากการนำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ตลอดจนรายงานการตรวจสอบต้องมีความถูกต้องชัดเจน กระชับ และทันต่อเวลา เพื่อมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ ในการวัดคุณภาพสอบการสอบบัญชีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะนำเสนอข้อมูลที่ทันต่อเวลา ด้วยการแสดงความเห็นต่องบการเงินจากข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ โดยใช้ศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย มีความกระชับ ชัดเจน และข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ผ่านรายงานการสอบบัญชี ที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ในส่วนของ ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วนในสาระสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการ ตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน (สุพัตรา ไพค่านาม, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาการตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการตรวจสอบภายในและการควบคุมคุณภาพการสอบ บัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้น และเป็นกลยุทธ์ในการสร้างคุณภาพการสอบบัญชีเพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงอันดีจาก สาธารณชนต่อวิชาชีพบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Benefits)

ประโยชน์ด้านวิชาการ

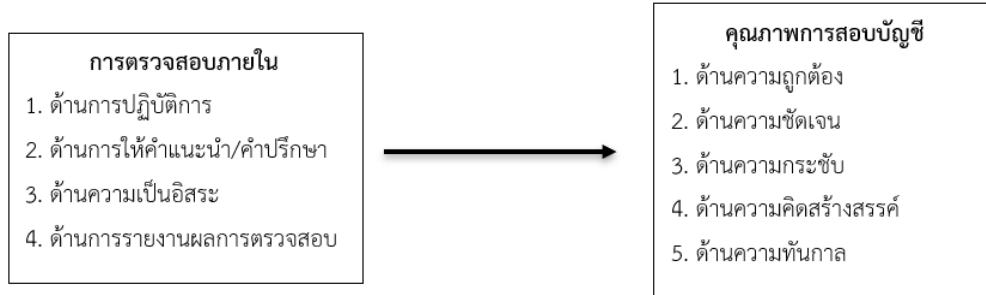
ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ประโยชน์ด้านการปฏิบัติและการนำไปใช้

1. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการตรวจสอบภายใน
2. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากร
3. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรใช้เป็นแนวทางสำหรับการเป็นตัวอย่างในการพัฒนาแง่มุมอื่นที่นอกเหนือจากการศึกษาการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยเรื่อง การตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 169 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 118 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตาราง (Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ปี พ.ศ. 2561

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติงานสอบ ด้านให้คำแนะนำปรึกษา ด้านคุณลักษณะ และด้านการรายงานผลการตรวจสอบ

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกระชับ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความทันกาล และด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานของการวิจัย (Research Hypothesis)

1. การตรวจสอบภายในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. การตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. การตรวจสอบภายใน ด้านให้คำแนะนำปรึกษามีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. การตรวจสอบภายในด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้ ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยพร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารเตรียมนำส่งทางไปรษณีย์ โดยขอหนังสือราชการจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ แนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 ฉบับ ตามชื่อ ที่อยู่ โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม เมื่อครบกำหนดมีแบบสอบถามที่นำไปวิเคราะห์ข้อมูลมีทั้งสิ้นจำนวน 64 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 54.23 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, and Day (2001) ดำเนินการนำแบบสอบถามที่มีความครบถ้วน และสมบูรณ์มาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน และคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้เป็น	5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้เป็น	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้เป็น	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	กำหนดให้เป็น	2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้เป็น	1 คะแนน

แล้วนำคะแนนไปหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการตรวจสอบภายใน และคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอย (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมและเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการปฏิบัติงานสอบ	4.11	0.50	มาก
2. ด้านการให้คำแนะนำ/คำปรึกษา	4.27	0.88	มาก
3. ด้านความเป็นอิสระ	4.25	0.61	มาก
4. ด้านการรายงานผลการตรวจสอบ	4.08	0.52	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.97	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการให้คำแนะนำ/คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.88) ด้านความเป็นอิสระ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.61) และด้านการปฏิบัติงานสอบ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมและเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความถูกต้อง	4.22	0.59	มาก
2. ด้านความชัดเจน	4.15	0.61	มาก
3. ด้านความกระชับ	4.15	0.62	มาก
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.08	0.64	มาก
5. ด้านความทันกาล	4.18	0.54	มาก
6. ด้านความสมบูรณ์	4.12	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความถูกต้อง ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.59) ด้านความทันกาล ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.54) และด้านความกระชับ ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.62)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยใช้ตัวแปรตามเป็นการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์

การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชี	คุณภาพของผู้สอบบัญชี		t	p-value
	ด้านความคิดสร้างสรรค์ (TH)			
	B	Std. Error		
ค่าคงที่ (a)	0.998	0.627	1.593	0.121
ด้านให้คำแนะนำ/ปรึกษา (TB)	0.723	0.145	4.970	0.000*

F = 24.700, p = 0.000, Adjusted R² = 0.411

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีวิชาชีพด้านให้คำแนะนำ/ปรึกษา (TB) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีด้านความคิดสร้างสรรค์ (TH) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำไปสร้างสมการพยากรณ์ของการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีวิชาชีพด้านให้คำแนะนำ/ปรึกษา (TB) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (AdjR²) เท่ากับ 0.411 โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$TH = 0.998 + 0.723 (TB) \quad (1)$$

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยใช้ตัวแปรตามเป็นการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ของผู้สอบบัญชีวิชาชีพ

การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชี	คุณภาพของผู้สอบบัญชี		t	p-value
	ด้านความทันกาล (TI)			
	B	Std. Error		
ค่าคงที่ (a)	1.642	0.494	3.328	0.002
ด้านความเป็นอิสระ (TC)	0.597	0.115	5.205	0.000*

F = 27.090, p = 0.000, Adjusted R² = 0.434

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยใช้ตัวแปรตามการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ของผู้สอบบัญชีวิชาชีพ

การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชี	คุณภาพของผู้สอบบัญชี		t	p-value
	ด้านความสมบูรณ์ (TJ)			
	B	Std. Error		
ค่าคงที่ (a)	1.329	0.619	2.146	0.039
ด้านความเป็นอิสระ (TC)	0.658	0.144	4.566	0.000*

F = 20.848, p = 0.000, Adjusted R² = 0.369

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความเป็นอิสระ (TC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของของผู้สอบบัญชี ด้านความทันกาล (TI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำไปสร้างสมการพยากรณ์กับการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความเป็นอิสระ (TC) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.434 โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$TI = 1.642 + 0.597 (TC) \quad (2)$$

จากตารางที่ 5 การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระ (TC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของของผู้สอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ (TJ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำไปสร้างสมการพยากรณ์กับการตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระ (TC) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.369 โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$TJ = 1.329 + 0.658 (TC) \quad (3)$$

การอภิปรายผล (Discussion)

การวิจัยเรื่อง การตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานสอบ ด้านการให้คำแนะนำ/ ด้านความเป็นอิสระ และด้านการรายงานผลการตรวจสอบ เนื่องจากการตรวจสอบภายในต้องอาศัยการปฏิบัติงานในหลายหลายทักษะไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการสอบบัญชี การให้คำแนะนำ ความเป็นอิสระในการทำงาน และการออกรายงานผลการตรวจสอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาอย่างมากเพราะงานตรวจสอบภายในเป็นงานที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการสอบบัญชีและการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร สมอออน (2557) พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพลกฤษ์ อินทรจันทร์ (2558) พบว่าพนักงานในธุรกิจประกันวินาศภัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในในด้านการปฏิบัติงาน ด้านการให้คำแนะนำอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณนิภา อุ่นคำ (2557) พบว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีอยู่ในระดับมาก

2. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความทันกาล ด้านความสมบูรณ์ ด้านความถูกต้อง และด้านความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการสอบบัญชีนั้นจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความรู้ ความสามารถ และรายงานของผู้สอบบัญชียังมีความสำคัญเช่นกันจึงจำเป็นต้องมีความทันเวลา ความสมบูรณ์ มีความถูกต้อง และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ การะเวก (2565) คุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชี และทักษะของผู้สอบบัญชี ผลงานวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของจรรยาบรรณของนักบัญชีและศักยภาพของนักบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตหรา แสนสามารถ (2557) พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวเด่น สัญญ์โภชน์ (2555) พบว่าคุณภาพรายงานการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความทันต่อเวลาและด้านการมุ่งใจ อยู่ในระดับมาก

3. การตรวจสอบภายในของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของของผู้สอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความทันกาล และด้านความสมบูรณ์แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากในองค์กรหากมีระบบการตรวจสอบ

ภายในที่ติ่มักจะช่วยให้การตรวจสอบหรือการสอบบัญชีของผู้สอบมีความรวดเร็ว มีความถูกต้อง และทำให้การทำงานของผู้นั้นง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวเด่น สัญญโกชน์ (2555) พบว่า 1) การบริหารความเสี่ยง ในการสอบบัญชีด้าน ความเสี่ยงสืบเนื่อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงาน การสอบบัญชีโดยรวม ด้านความชัดเจน ด้านความทันต่อเวลา และด้านการจูงใจ 2) การบริหารความเสี่ยงในการสอบบัญชี ด้านความเสี่ยงจากการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน และด้านความกะทัดรัด และ 3) การบริหารความเสี่ยงในการสอบบัญชี ด้านความเสี่ยงจากการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานการสอบ บัญชีโดยรวม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความทันต่อเวลา และ ด้านการจูงใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mostafa Mohamed (2013) พบว่าความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีในมิติของจริยธรรมนั้นส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้วย ความถูกต้องของรายงานทางการเงินและด้านของความทันกาลของรายงานทางการเงินอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ (Suggestions)

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและรับรองบัญชี เพื่อความถูกต้องของงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อที่จะทำให้การตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นว่าแตกต่างกันหรือไม่
3. ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีความน่าเชื่อถือ เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์กับการปฏิบัติงานตรวจสอบ

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมสรรพากร. (2561). รายชื่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร. กรมสรรพากร.

http://taxaudit.rd.go.th/ta2/TaxAuditor_01.jsp?PAGE=17&fbclid=IwAR2_8JMkvZP7EPE_XV7SNOPkdMXBCKy1Pf5jFjUXIk_YtkFayO6Xj2hsE

จินตหรา แสนสามารถ. (2557). ผลกระทบของการมีจุดยืนที่มั่นคงในการปฏิบัติงานการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐธิดา จินมอญ. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ดาวเด่น สัญญโกชน์. (2555). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการรายงาน การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาปะพร ศรีจันเพชร. (2556). การสอบบัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 1). ทีพีเอ็น เพรส.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

ประภัสสร สมอออน. (2559). ความเป็นอิสระในการสอบบัญชีต่อคุณภาพในการสอบบัญชี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6(2), 1-15.

ปณัญช ปันกุมภีร์ และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจปริทัศน์, 13(1), 72-96.

- พลัญญ์ อินทรจันทร์ (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของธุรกิจประกันวินาศภัย [รายงานวิจัย]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วรรณนิภา อุ่นคำ. (2557). ผลกระทบของการปฏิบัติงานสอบบัญชีเชิงรุกที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตในประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพัตรา ไพศานาม. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการวางแผนการตรวจสอบกับคุณภาพ รายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิชาติ การะเวก. (2565). คุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 24(1), 147-156.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). John Wiley and Son.
- Mostafa Mohamed, D., & Hussien Habib, M. (2013). Auditor independence, audit quality and the mandatory rotation in Egypt. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*, 6(2), 116-144. <https://doi.org/10.1108/EBS-07-2012-0035>